

บทความวิจัย (ม.ค. – มิ.ย. 2563)

ความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ ประทุมเวียง, อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 34000

E-mail : Chucheeep138@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะและเพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครู และด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาสมรรถนะและเพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำแนกตามเพศและขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความเป็นครูเชิงสมรรถนะ

Received: February 7, 2020, Revised February 11, 2020, Accepted February 26, 2020

The Competency of Teacher Profession of Students in the Graduate Diploma Program in the Teaching Profession at Ubon Ratchathani Rajabhat University

Asst.Prof.Dr.Chucheep Pratumviang

Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

E-mail : Chucheep138@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were to study and compare the competency of teacher profession of students in the graduate diploma program in the teaching profession at Ubon Ratchathani Rajabhat University. The study consisted of 6 aspects: 1) Curriculum and Learning Management 2) Student Development 3) Classroom Management 4) Analysis & Synthesis & Classroom Research 5) Teacher Leadership 6) Relationship & Collaborative – Building for Learning Management. The sample was classified according to gender, teachers' education degrees and school sizes. The samples in this study consisted of 123 students of the Graduate Diploma Program in the teaching Profession. Instruments used for data collection was a 5-point rating scale questionnaire. The data was analyzed by percentages, means ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.), and One-Way ANOVA.

The findings of the research were as follows.

1. Study and compare the competency of teacher profession of students in the graduate diploma program in the teaching profession at Ubon Ratchathani Rajabhat University as a whole and individual aspects, were at the high level.
2. The comparisons of the competency of teacher profession of students in the graduate diploma program in the teaching profession at Ubon Ratchathani Rajabhat University was classified according to gender and school sizes. It showed differences at a significance level of .01. There was no significance differences statistically when comparing the teachers' education degrees.

Keywords: The Competency of Teacher Profession

คำขอบคุณ: งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากคณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทนำ

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพ คือ ทุนมนุษย์มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกันพร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนา ประเทศสอดคล้องกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ยุทธศาสตร์คุณภาพ การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสมตามความจำเป็นของพื้นที่และโครงสร้างประชากรปรับหลักสูตรการผลิตครูที่เน้นสมรรถนะ มีจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นผู้แนะนำและสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างมาตรการจูงใจให้ผู้มีศักยภาพสูงเข้ามาเป็นครูปรับระบบประเมินวิทยฐานะทางวิชาชีพให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นการพัฒนาสมรรถนะของครูอย่างต่อเนื่องพัฒนาระบบประเมินคุณภาพมาตรฐานที่สามารถวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละระดับการศึกษาส่งเสริมมาตรการสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการขนาดกลางที่มีศักยภาพเข้าร่วมระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษา ขยายความร่วมมือระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนางานวิจัยไปสู่นวัตกรรม รวมทั้งขยายการจัดทำและการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะให้มากขึ้นจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ทัวถึง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ภายใต้บริบทแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) ต่อเนื่องตลอดมาประกอบกับวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี (Technology Information) ที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำมาสู่การปรับตัวเพื่อ การพัฒนา กล่าวคือการพัฒนาคนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (knowledge - based society) ซึ่งสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นของการเรียนรู้ที่ทุกคนและทุกส่วนในสังคม มีความรู้และพร้อมที่จะ เรียนรู้อยู่เสมอ ดังนั้น ความรู้จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในองค์กร องค์กรต่างๆเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและ ปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิมที่เป็นการเรียนรู้แต่เฉพาะ ในระบบโรงเรียนซึ่งครูจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและขอบเขตของการเรียนรู้เปลี่ยนเป็น การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) โดยเป็นการศึกษาเรียนรู้กันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมุ่งเน้นให้ทรัพยากรบุคคลสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพให้สามารถมี ความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตรวมทั้งสามารถประกอบอาชีพในสังคม โลกาภิวัตน์และสังคมแห่งเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อกระบวนการเรียนรู้ในสังคมมีการเปลี่ยนแปลง สังคมเกิดการเปลี่ยนถ่ายเปลี่ยนฐานเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ องค์กรต่างๆ จึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง เน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคลากร โดยปัจจัยหลักสำคัญ มากที่สุดขององค์กร คือ “คน” จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในองค์กร โดยอาศัยการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญ (Senge, 1994)

สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงหรือองค์กรขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ต้องดำเนินการตามบทบาท/ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ส่วนใหญ่สาเหตุหลักมาจากเรื่องคุณภาพของคนเป็นสำคัญ ซึ่งในการสร้างคุณภาพของคนนั้น “ครู” เป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการพัฒนาการศึกษาของประเทศ งานครูจึงเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพ ย่อมต้องรับผิดชอบภาระที่สูงตามมาด้วย เพราะมีผลกระทบต่องานผู้เรียน ผู้รับบริการทางการศึกษาและสังคม จึงต้องมีการควบคุมการประกอบวิชาชีพเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้รับบริการทางการศึกษาและสังคมโดยรวม ซึ่งได้มีกฎหมายที่กล่าวถึงวิชาชีพครูทั้งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ

พ.ศ.2556 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณ พ.ศ.2556 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2550 ประกาศคณะกรรมการคุรุสภาเรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะ และประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูและเตรียมครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูงเพราะครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆได้ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การศึกษาและพัฒนาครูเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูและเตรียมครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูงเพราะครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆได้ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การศึกษาและพัฒนาครูเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่า “ครู” เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น คุรุสภาให้ความสำคัญอยู่ที่ครู คุณภาพของครู เป็นหัวใจของการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ สังคมยุคใหม่ บทบาทของครูที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ซึ่งครูต้องมีคุณสมบัติเฉพาะมีความสามารถสูงในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นประชากรที่มีคุณภาพในสังคม ซึ่งคุณภาพของบุคลากรเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง การศึกษา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม (กองเทพ เคลือบพณิชกุล, 2547)

เมื่อครูมีความสำคัญและเป็นอาชีพชั้นสูง จึงได้มีการกำหนดให้มีหน่วยงานดูแลครูตาม พระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 7 ให้มีสภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา เรียกว่า “คุรุสภา” มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มี หน้าที่ต่างๆ และหน้าที่หนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่ออาชีพครูคือกำหนด มาตรฐานวิชาชีพครู และคุรุสภาได้ออกข้อบังคับคุรุสภา พ.ศ.2556ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครูไว้ 11 มาตรฐาน ได้แก่ 1.ความเป็นครู 2.ปรัชญาการศึกษา 3.ภาษาและวัฒนธรรม 4.จิตวิทยาสำหรับครู 5.หลักสูตร 6.การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 7.การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 8.นวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศทางการศึกษา 9.การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ 10.การประกันคุณภาพการศึกษาและ 11.คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ และในแต่ละมาตรฐานคุรุสภายังได้ออกประกาศ คณะกรรมการคุรุสภาเรื่องสาระความรู้สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครูซึ่งในข้อบังคับได้กำหนดสาระความรู้และสมรรถนะไว้ด้วย

ดังนั้นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาต่างๆได้เข้าเรียนเพื่อประกอบอาชีพครูให้มี มาตรฐานความรู้ 11 มาตรฐาน จึงต้องจัดหลักสูตรให้มีเนื้อหาตามสาระความรู้และสมรรถนะ ตามที่คุรุสภากำหนด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร บัณฑิตวิชาชีพครูเพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาต่างๆได้เข้าเรียนเพื่อประกอบอาชีพครู และตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นครูต่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอนอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้เรียนซึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อว่า หากครูมีสมรรถนะความเป็นครูแล้วนั้นจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาได้ ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

1. เพศ
2. ระดับการศึกษาสูงสุด
3. ขนาดสถานศึกษา

การศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
6 ด้าน คือ

- ด้านที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- ด้านที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน
- ด้านที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน
- ด้านที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ด้านที่ 5 ภาวะผู้นำครู
- ด้านที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1/62 ปีการศึกษาที่ 2562 จำนวน 176 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบไปด้วย นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำนวน 123 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ ขนาดตัวอย่างในการวิจัยนี้ ใช้สูตรในการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (ภาวิตา ธราศรีสุทธิและคณะ, 2555 : 13) โดยการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยในส่วนของ ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 จะเป็นปัญหา/ข้อเสนอแนะที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชากรที่ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามปลายปิด โดยคำตอบเป็นชนิดเลือกรายการ (Check-list) 5 ข้อคำถามโดยผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกคำตอบที่มีคุณสมบัติตรงกับตัวผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 1 คำตอบ จาก 1 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการสอน อายุ ขนาดของสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีซึ่งสอบถามเกี่ยวกับความเป็นครูเชิงสมรรถนะ 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครูด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน จำนวน 50 ข้อคำถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967) เป็นมาตรวัด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับสมรรถนะความเป็นครู
5	หมายถึง ระดับสมรรถนะมากที่สุด
4	หมายถึง ระดับสมรรถนะมาก
3	หมายถึง ระดับสมรรถนะปานกลาง
2	หมายถึง ระดับสมรรถนะน้อย
1	หมายถึง ระดับสมรรถนะน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นปัญหา ข้อเสนอแนะ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

มีผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระและกรอบแนวคิดทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการตั้งข้อคำถาม

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องในเรื่องการสร้างแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมขึ้นมาสืบสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำครูด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6. นำแบบสอบถามหาคุณภาพเพื่อมีความสมบูรณ์และเที่ยงตรง โดยวิจัยได้ทำการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) ซึ่งผลการทดสอบพบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ รวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง โดยสามารถรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 123 ชุด รูปแบบของแบบสอบถามในส่วนที่ 1 เป็นคำถามแบบปลายปิด 5 ข้อคำถาม ส่วนที่ 2 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท จำนวน 50 ข้อคำถาม ในส่วนที่ 3 เป็นปัญหาและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาวุฒิสูงสุด ประสบการณ์ในการสอน อายุ ขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการนำมาแจกแจงความถี่ โดยจำแนกตามตำแหน่งนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย คือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554. 103)

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับสมรรถนะมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับสมรรถนะมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับสมรรถนะปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับสมรรถนะน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับสมรรถนะน้อยที่สุด

3. ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยจะรวบรวมนำเสนอในข้อเสนอแนะทั่วไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) การคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) สถิติที่ใช้ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) สัมประสิทธิ์แอลฟา 4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การทดสอบที (t-test) หาค่าทดสอบเอฟ (F - test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาวุฒิสูงสุด ประสบการณ์ในการสอน อายุ ขนาดของสถานศึกษาเพศนักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 84.55 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 15.45ระดับการศึกษาวุฒิสูงสุด นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84.55 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 15.45ประสบการณ์ในการสอน นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน 2 – 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.67 รองลงมาคือ น้อยกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.26 และ 4 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.07อายุ นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 73.17 รองลงมา 29 – 34 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.76 และ 34 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 4.07ในด้านขนาดของสถานศึกษา ส่วนใหญ่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 65.85 รองลงมาสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 26.02 และสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 8.13

จากการศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 6 ด้าน ประกอบด้วยด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้านการพัฒนาผู้เรียนด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านภาวะผู้นำครูด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาวุฒิสูงสุด ประสบการณ์ในการสอน อายุ ขนาดของสถานศึกษา โดยสรุปดังนี้

1. การศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า การศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับมากด้านการพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ด้านภาวะผู้นำครู อยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา ผลปรากฏดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การเปรียบเทียบการศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 การเปรียบเทียบการศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยการศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1 การศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณฯ สิงห์ทอง (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 สามารถใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็ม ตามศักยภาพ รองลงมาคือ ข้อ 5 สามารถใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็ม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3 สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิสหาก นุ้ยโตะ (2556 : 119) สมรรถนะการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน รองลงมาคือ ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และใช้เทคโนโลยี/คอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 14 สามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ ข้อ 12 สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 16สามารถจัดทำโครงการ/ กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจใน ความเป็นไทยซึ่งการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นความเป็นครูเชิงสมรรถนะด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณฯ สิงห์ทอง (2559) สมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 1 ครูสามารถสำรวจปัญหาของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือข้อ 3 ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 7 ครูสามารถเขียนวิธีการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

ข้อ 21 สามารถจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้รองลงมาคือ ข้อ 24 สามารถมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 23 สามารถตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้และปลอดภัยอยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิสหาก นุ้ยโต๊ะ (2556 : 119)สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การกำหนดกฎกติกา ข้อตกลงในชั้น กับแก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยเชิงบวกในชั้น เรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 34 สามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อ กำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา รองลงมาคือ ข้อ 31 สามารถสำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 33 การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริม พัฒนาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณัฐ สิงห์ทอง (2559) สมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 1 ครูสามารถสำรวจปัญหาของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือข้อ 3 ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 7 ครูสามารถเขียนวิธีการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง

ด้านภาวะผู้นำครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 38 สามารถมีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพครูรองลงมาคือ ข้อ 37 สามารถกระตุ้น จูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 36 สามารถเห็นคุณค่าให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงานและให้เกียรติแก่ผู้อื่นภาวะผู้นำ เป็นความเป็นครูเชิงสมรรถนะที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิสหาก นุ้ยโต๊ะ (2556 : 119)สมรรถนะภาวะผู้นำผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีทักษะการฟัง การพูดและการตั้งคำถาม เปิดใจ กว้างยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่นเพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ได้และริเริ่มปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 47 สามารถให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนรองลงมาคือ ข้อ 46 สามารถกำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกับชุมชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 49 สามารถจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชน และองค์กรอื่นๆ ตั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณัฐ สิงห์ทอง (2559) สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 2 ครูสามารถประสานให้ชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างเต็มที่ รองลงมาคือข้อ 3 ครูสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

2 การเปรียบเทียบการศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจำแนกตามเพศวุฒิการศึกษาสูงสุด และขนาดสถานศึกษา อภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจ

เนื่องจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการต้องการ ที่จะปฏิรูปครูเพื่อยกระดับมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตนให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน ดังนั้นครูทุกคนจึงควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะในด้านต่าง ๆ อย่างเสมอเพื่อ เตรียมความพร้อมและเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน อย่างไรก็ตามผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกันอาจมีความคิดเห็นต่อความเป็น ครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีแตกต่างกัน โดยเฉพาะเพศชายจะยึดมั่นในอุดมการณ์วิชาชีพ รักความเป็นอิสระ ชอบการทำลายความสามารถ ไม่ชอบการขู่เข็ญ บังคับ เชื่อมั่นในตนเอง มีภาวะผู้นำสูง รับผิดชอบ กล้าคิดและกล้าตัดสินใจ ฯลฯ จะให้ความสำคัญ ต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาดตนเองให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ในขณะที่เพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนโยน นุ่มนวล ยิ้มแย้มแจ่มใส เอื้อ เพื่อพ่อแม่ และมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน เห็นว่าสมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับครูควรเน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน กับผู้อื่น การเสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวม การดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด การออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลายให้เหมาะสมกับผู้เรียน การเสริมสร้างจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ สันติเลทวงศ์ (2556 : 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่มีเพศ แตกต่างกันมีสมรรถนะหลักโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานีจำแนกตามระดับการศึกษาวุฒิสองชั้น โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูต้องการพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้สูงขึ้นโดยพัฒนาตนเอง และพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ ผลการวิจัยไม่แตกต่างกัน แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของปิยวัฒน์ บัวขาว (2547, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจการจราจรรองแก่ไขภาวะวิกฤตมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสมรรถนะการจราจรรองแก่ไขภาวะ วิกฤตของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสมรรถนะการจราจรรองแก่ไขภาวะ วิกฤตของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการจราจรรองแก่ไขภาวะวิกฤตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจราจรรองแก่ไขภาวะวิกฤตของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 378 นาย ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson โดยการทดสอบสมมุติฐานได้กำหนดค่านัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาลกลุ่มตัวอย่าง มีสมรรถนะในการ จราจรรองแก่ไขภาวะวิกฤตในระดับปานกลาง จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า อายุ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และ รายได้ ไม่มีผลต่อสมรรถนะการจราจรรองแก่ไขภาวะวิกฤต ส่วนผลการศึกษาเรื่องประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจ และการ ฝึกอบรมในเรื่องการจราจรรองแก่ไขภาวะวิกฤต พบว่า มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการจราจรรองแก่ไขภาวะวิกฤตของ เจ้าหน้าที่ตำรวจในทิศทางเดียวกัน คือ เมื่อระดับประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ และการฝึกอบรม เพิ่มขึ้น จะมีระดับ สมรรถนะเพิ่มสูงขึ้นด้วย

2.3 ความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานีจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความพร้อมในด้านบุคลากร สถานที่ และงบประมาณ อีกทั้งครูก็มี ประสบการณ์หรือ ความเชี่ยวชาญในการสอน ภาระงานหรืองานพิเศษที่นอกเหนือจากการสอนมีปริมาณน้อยทำให้ สมรรถนะ หลักและสมรรถนะตามสายงานของครูในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีประสิทธิภาพดีกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

ทั้ง ๆ ที่มีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดในประเด็นต่าง ๆ มากมาย ส่งผลให้สถานศึกษาต้องรู้จักปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความแข็งแกร่งในการต่อสู้แข่งขันกับสถานศึกษาอื่น ๆ ในศตวรรษที่ 21 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญฤทัย สมอุดม (2554 : 87) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะประจำสายงานของครูในโรงเรียน ในอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันจะมีสมรรถนะประจำสายงานของครูโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า การศึกษาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ใน 6 ด้าน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ

1. สมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรเน้นการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน วิธิดำเนินงานพัฒนา โดยกำหนดนโยบายทำหลักสูตร แผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร สำรวจความต้องการสื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ของครู สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะกับวัย ความต้องการ ความแตกต่างของนักเรียน
2. สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องสร้างความเข้าใจให้ครูตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการเรียนและปรับพฤติกรรมหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีเป็นรายบุคคล พัฒนาสมรรถนะของครูด้านการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน และพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียนเป็นการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พัฒนาผู้เรียนเน้นทักษะชีวิต สุขภาพการและสุขภาพจิตผู้เรียน
3. สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูผู้สอนควรพัฒนาในเรื่องการนำข้อมูลจากฐานข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และควรมีการจัดมุมประสบการณ์และสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ควรตรวจสอบความพร้อมในการใช้งานของอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง พร้อมใช้งานความปลอดภัยเพื่อสามารถจัดหาซื้อหรืออุปกรณ์ทดแทนกรณีชำรุด
4. สมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากครูยังขาดความรู้และเทคนิคในการทำวิจัย ยุ่งยากหลายขั้นตอน ทำให้ครูไม่ได้ให้ความสำคัญ โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน กำหนดทางเลือกแก้ปัญหา รวบรวมและจัดกลุ่มสภาพปัญหา สรุปรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน
5. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำครู ครูผู้สอนควรมีการประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกของครูต่อผู้เรียนและผู้อื่น มีการวางแผนที่เชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน ซึ่งเป็นการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรมใหม่ได้
6. สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องมีการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและชุมชน ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในเรื่องของการพัฒนาโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกับชุมชนพัฒนาสมรรถนะของครูในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนที่เน้นการสร้างความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นครูเชิงสมรรถนะของของนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

2. ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

3. ควรศึกษาปัญหาในการพัฒนาความเป็นครูเชิงสมรรถนะของของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

4. ควรศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับครูในสถานศึกษาประเภทอื่นว่าแตกต่างกัน หรือไม่ มากน้อย เพียงใดควรศึกษาสมรรถนะสำหรับครูในโรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กองทัพ เคลือบพนิกุล. (2547). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ขวัญฤทัย สมอุดม. (2554). สมรรถนะประจำสายงานของครูโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัด นครพนม. วิทยานิพนธ์ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครพนม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.

ปาริชาติสันติเลวรงค์. (2556). การศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะ ครูไทยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปิยวัฒน์ บัวขาว. (2547). สมรรถนะของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อการเจรจาต่อรองแก้ไขภาวะวิกฤต. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาวดีธาราศรีสุทธิ. (2551). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วรรณวิมล สิงห์ทอง. (2559). การศึกษาสภาพแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2560.

อิสหาค น้อยโต๊ะ. (2556). สมรรถนะครูอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วิทยานิพนธ์ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์..

อุดม หงษ์อินทร์. (2551). สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ.